

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู กับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู 2) เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกับผลการประเมินคุณภาพภายในโรงเรียน โดยใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีรายละเอียดของการ ดำเนินการวิจัย ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประชากรประกอบด้วย ครูใน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 104 โรงเรียน รวมครูจำนวนทั้งสิ้น 2,274 คน

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คือ ครูใน โรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 340 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609) โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างและเทียบสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างรายอำเภอจากนั้นสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลากในแต่ละรายอำเภอ รายละเอียดดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างครู โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร จำแนกตามรายอำเภอ

อำเภอ	จำนวน		
	โรงเรียน	ครู	กลุ่มตัวอย่าง
เมือง	56	1,065	170 คน
กระทุ่มแบน	19	685	108 คน
บ้านแพ้ว	29	524	62 คน
รวมทั้งหมด	104	2,274	340 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaires) เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบกระบวนการสร้างมาตรวัดเพื่อการวิจัย โดยใช้กรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารตามแนวคิดของ Theodore Levitt Warren Bennis และ Stogdill (1974) และความหมายของนิยามศัพท์เป็นกรอบในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ตำแหน่งในการทำงานและประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนประยุกต์ตามแนวคิดของ Theodore Levitt Warren Bennis และ Stogdill จำนวน 10 ด้าน 50 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความสามารถ จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จำนวน 5 ข้อ
3. ด้านการมีส่วนร่วม จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการมีวิสัยทัศน์ จำนวน 5 ข้อ
5. ด้านความน่าเชื่อถือ จำนวน 5 ข้อ
6. ด้านการมองกว้างและไกล จำนวน 5 ข้อ
7. ด้านความใฝ่รู้ จำนวน 5 ข้อ

8. ด้านการมีมนุษยสัมพันธ์	จำนวน 5 ข้อ
9. ด้านความกล้าหาญและกล้าตัดสินใจ	จำนวน 5 ข้อ
10. ด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม	จำนวน 5 ข้อ

การกำหนดระดับการปฏิบัติเป็นลักษณะมาตรฐานค่า (Rating scale) 5 ระดับ ประยุกต์ตามแนวทางของ Likert และได้กำหนดค่าของคะแนนของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 5 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด
- 4 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติมาก
- 3 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 2 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อย
- 1 คะแนน หมายถึง มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งประเมินโดยคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้กำหนดค่าของคะแนน เป็น 4 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- 4 หมายถึง ผลการประเมินคุณภาพคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับดีมาก
- 3 หมายถึง ผลการประเมินคุณภาพคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับดี
- 2 หมายถึง ผลการประเมินคุณภาพคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับพอใช้
- 1 หมายถึง ผลการประเมินคุณภาพคุณภาพภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1) ศึกษา หลักการ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำ และมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากหนังสือเอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าจัดอันดับ 5 อันดับ ของลิเคอร์ท์ แบบสอบถามชนิดเลือกตอบ (check list)

3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสารมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างข้อคำถามเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัย โดยมีอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นผู้ให้คำปรึกษา

4) นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อขอคำชี้แนะ ตรวจสอบ ภาษาคงความตรง และวิเคราะห์ข้อคำถามแก้ไขให้เหมาะสม

2. การพัฒนาเครื่องมือ

เพื่อให้การวิจัยในครั้งนี้ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้วิจัยได้จัดส่งแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านเนื้อหาและการจัดการประเมินผล จำนวน 3 ท่าน คือ

1.1) ดร.สมชัย ชวลิตธาดา ผู้อำนวยการโรงเรียนเอกชัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

1.2) ดร.วรรณกร ทวีแก้ว ครูชำนาญการ โรงเรียนวัดศรีสำราญราษฎร์บำรุง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

1.3) นายจรงค์ รุ่งเรืองศิรินนท์ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ ฝ่ายงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ค่าการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา อยู่ระหว่าง 0.89-1.00

2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญมาปรับแก้ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาพิจารณาปรับปรุงข้อคำถาม แล้วนำเสนอต่ออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาข้อคำถามให้เหมาะสมอีกครั้ง

3) นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try Out) กับครูในโรงเรียนวัดโพธิ์แจ้ง (มาลีราษฎร์บำรุง) จำนวน 30 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบราค Cronbach (1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .95

4) นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาปรับแก้ แล้วให้ที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้องจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 โดยดำเนินงานตามขั้นตอนดังนี้

1. ขออนุญาตจากโครงการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม พร้อมส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 22 โรงเรียน เพื่อขอความอนุญาติเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง (รายชื่อโรงเรียนอยู่ในภาคผนวก)
3. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 22 โรงเรียนแล้ว ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความอนุเคราะห์การกรอกข้อมูล การจัดส่งคืนแบบสอบถามจากผู้บริหารโรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าเฉลี่ยของลิเคิร์ต (Likert method) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 100) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เกี่ยวกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อและโดยภาพรวมมาจัดอันดับตามเกณฑ์

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดย (r) ใช้วัดความสัมพันธ์ระหว่าง 2 ตัวแปรที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ค่าสัมประสิทธิ์ r จากตาราง Table D p.182 Handbook in research and Evaluation ของ Isaac, Stephen and Michael, William B, Robert R knapp, Publisher San diego, California, U.S.A 1972 ค่าสหสัมพันธ์ของ Peason ที่ d.f. 340-2 =338 ค่า r ที่นัยสำคัญ .05 = .113 และนัยสำคัญ .01 = .148